

SÅDAN FÅR DU INDFLYDELSE I DIN KOMMUNE

– EN HÅNDBOG UDFORMET AF
NETVÆRKET AF UNGDOMSRÅD

UDFORMET AF:

Netværket af Ungdomsråd

MED STØTTE FRA:

Tuborgfondet

TEKSTFORFATNING OG REDIGERING:

Amalie Lundgren Pedersen

MEDSKRIBENTER:

Anton Kjærgaard Walker, Marcus Melau, Lukas Karademir
Pernille Sarah Hansen & Sofus Pilehave

MEDVIRKENDE:

Lolland Ungeråd, Viborg Ungdomsråd & Urådet i Assens

OM HÅNDBOGEN

NAU vil med denne håndbog hjælpe jer på vej i arbejdet med at skabe mere og bedre ungeindflydelse i jeres kommune.

Håndbogen er både til dig der er medlem i et ungdomsråd eller -hus, til den kommunale kontaktperson der arbejder for et ungdomsråd/-hus og til de lokale politikere der ønsker at skabe mere ungeinddragelse. Håndbogen byder derfor på en række værktøjer og en masse viden, der klæder alle parter på til at skabe et godt samarbejde i jeres kommune.

Håndbogen bygger på NAUs mange års arbejde med ungdomsråd og -huse, samt interviews med ungdomsråd, kommunale kontaktpersoner og lokale politikere, der har delt deres erfaringer med os. Dette har skabt grundlaget for en håndbog, der guider ungerådsmedlemmer til, hvordan de får reel indflydelse i deres kommune og klæder den kommunale kontaktperson og politiker på til at inddrage unge på bedste vis.

”Sådan får du indflydelse i din kommune” er både en håndbog og et inspirationskatalog. Vi har nemlig fyldt udgivelsen med både guides, viden og inspirerende cases, der alt sammen er en hjælpende hånd til at skabe et velfungerende samarbejde mellem alle parter.

Rigtig god læselyst!

Netværket af Ungdomsråd, 2024

HVAD ER NAU?

NAU er en paraplyorganisation for alle ungdomsråd og -huse i Danmark. Organisationen arbejder for at rådgive, servicere og repræsentere sine medlemmer, og vores primære formål er at skabe de bedste forhold for danske ungdomsråd og -huse – bl.a. gennem landsdækkende arrangementer, workshops og håndbøger som denne.

SÅDAN FÅR DU INDFLYDELSE I DIN KOMMUNE

INDHOLD

UNGDOMMENS KOMMUNALE OVERBLIK.....	4
RELATIONEN TIL KOMMUNEN.....	10
DET KOMMUNALE BUDGET.....	12
CASE FRA LOLLAND UNGERÅD: KAMPEN MOD BESPARELSER.....	16
HVORDAN SKRIVER I ET HØRINGSSVAR?.....	18
FORSKELLIGE VEJE TIL INDFLYDELSE.....	21
CASE FRA URÅDET I ASSENS: DET GODE SAMARBEJDE SKABES OVER TID.....	23
HVORDAN SKABER I GOD KONTAKT?.....	28
CASE FRA VIBORG UNGDOMSRÅD: FÅ (GEN)SKABT DEN GODE KONTAKT TIL KOMMUNEN.....	31
PERSPEKTIVER FRA LOKALPOLITIKERNE - DE ER IKKE SÅ FARLIGE!.....	33
UNGDOMSRÅDETS KONTAKTPERSON.....	37
TAG MED VIDERE.....	39
VIL I VIDE MERE?.....	40
NOTER.....	41

UNGDOMMENS KOMMUNALE OVERBLIK

Det kommunale system kan føles som en jungle at finde rundt i. Med et hav af beslutningstagere og ansatte, komplekse processer og forskellige ansvarsområder, kan det virke overvældende for unge at navigere i.

Derfor har vi udarbejdet en let forståelig guide i kapitlet her - nemlig "Ungdommens kommunale overblik". Vi vil hjælpe dig med, hvordan du og dit ungdomsråd kan navigere i det komplekse landskab for at få reel indflydelse i jeres kommune.

For at forstå hvordan man bedst kan påvirke sin kommune, er det afgørende at få et grundlæggende kendskab til, hvad en kommune egentlig beskæftiger sig med, og hvordan den fungerer. Først og fremmest er det væsentligt at forstå, hvad en kommune overhovedet laver, og hvilke emner man som ungdomsråd kan få indflydelse på. Når du har fundet svaret på de spørgsmål, og ønsker at påvirke beslutningerne på området, er det også afgørende at vide, hvem du skal kontakte. Alt dette og meget mere vil du finde svar på i denne del af udgivelsen.

Hvad er en kommune overhovedet og hvordan er den typiske organisationsstruktur?

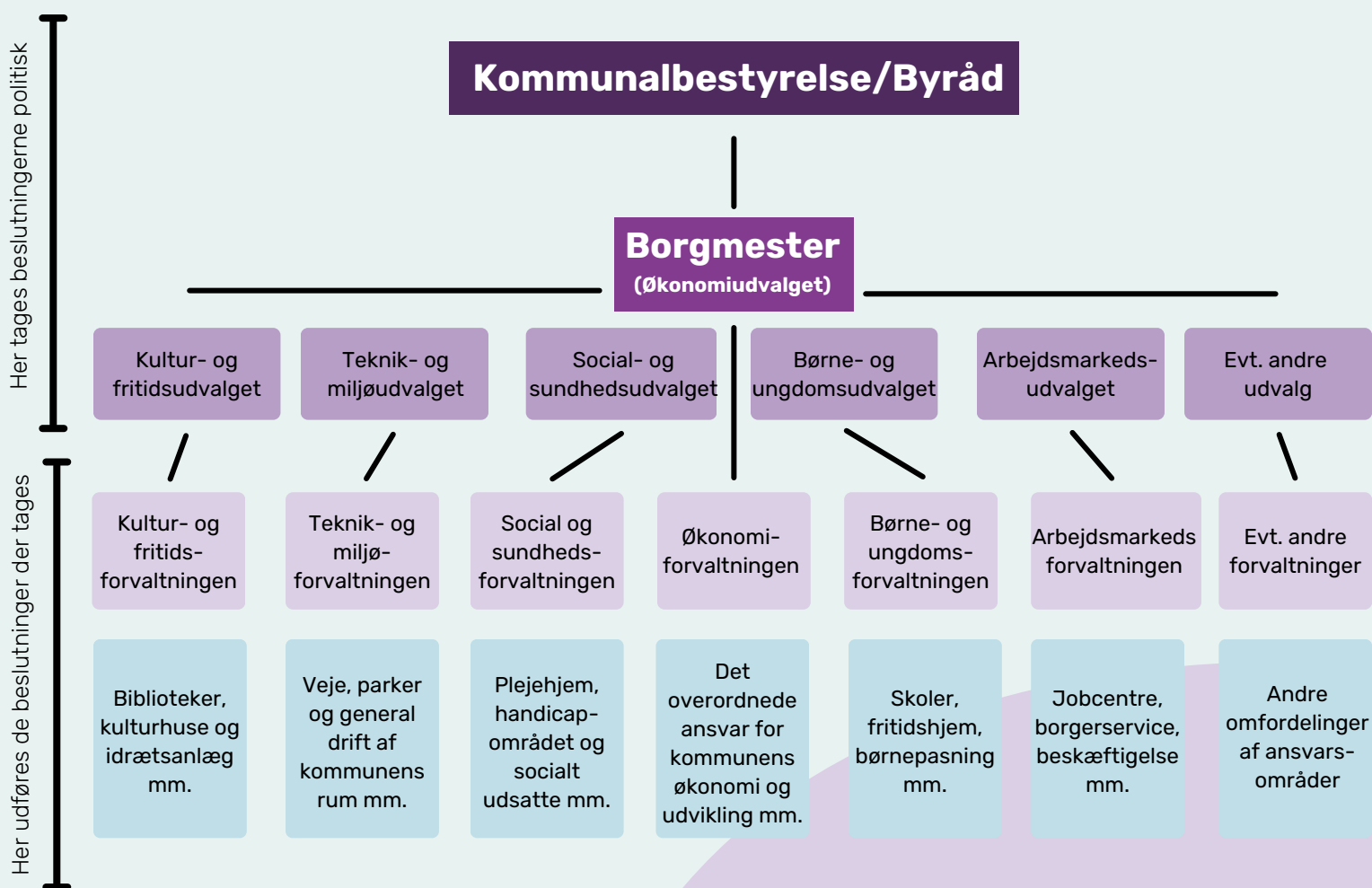
I Danmark findes der i alt 98 kommuner, som varetager en bred vifte af opgaver. Kommunerne styres hver især af et lokalt organ af politikere, der vælges hvert fjerde år. Politikerne kan kun stille op, hvis de er over 18 år og har fast bopæl i kommunen. Beslutningerne i en kommune træffes enten af byrådet eller af kommunalbestyrelsen, som i Københavns Kommune kaldes Borgerrepræsentationen. I udgivelsen her vil vi gøre brug af betegnelsen "byråd".

Byrådet er opdelt i politiske udvalg, der hver især har ansvar for en specifik forvaltning – altså den administration [1], der står for at udføre kommunens opgaver på de forskellige områder. Et eksempel på et udvalg og dets tilhørende forvaltning er Børne- og Ungdomsudvalget samt den dertilhørende Børne- og Ungdomsforvaltning. Flere ungdomsråd er typisk forankret under Børne- og Ungdomsforvaltningen – enten på rådhuset eller hos en ungdomsskole.

Det er forskelligt fra kommune til kommune, hvordan de politiske udvalg og forvaltningerne ser ud, samt hvilket resort de arbejder indenfor. Vi har i modellen herunder forsøgt at tegne en typisk organisering. For at se jeres kommunes organisering kan I undersøge hjemmesiden og finde et såkaldt organisationsdiagram.

ORGANISATIONS- DIAGRAM

SÅDAN ER KOMMUNER
STRUKTURERET
GRUNDLÆGGENDE

Hvad laver en kommune og hvad er kommunens ansvar?

Kommunens ansvar spænder over en bred vifte af områder, der alle har til formål at sikre velfærd, trivsel og udvikling indenfor kommunen. Det indbefatter opgaver som grundskoler, offentlig infrastruktur, kultur, miljø og meget mere. Store dele af den danske velfærd er kommunale opgaver, hvilket sikrer et højt potentiale for jer som ungdomsråd til at påvirke jeres hverdag og lokalområdes udvikling.

Kommunalstyrelsesloven er den lov i Danmark, der regulerer den kommunale styrelse og administration. Den danner grundlaget for, hvordan kommunerne organiserer sig, træffer beslutninger og udfører deres opgaver. Lovens formål er at sikre en demokratisk styring af kommunerne gennem byråd samt at fastlægge spillereglerne for samarbejdet mellem kommunerne og staten.

Udover Kommunalstyrelsesloven arbejder kommunerne indenfor yderligere specifik lovgivning som f.eks. folkeskoleloven der fastlægger rammerne for folkeskolen, herunder krav til undervisningens kvalitet, organisering af skoleåret, elevers rettigheder og lignende. Et andet eksempel er serviceloven, der omfatter regler for anbringelse af børn og socialpædagogisk støtte til borgere med særlige behov m.m. Selvom disse og lignende love i høj grad definerer meget af det, som kommunerne foretager sig, er det langt fra nødvendigt at kende til dem som ungdomsråd. Det er dog vigtigt, at man som ungdomsråd ved, at der er flere ting som kommunerne ikke har nogen indflydelse på, som f.eks. hvordan folkeskolen er struktureret i folkeskoleloven.

Hvilke emner kan man så få indflydelse på som ungdomsråd?

Som ungdomsråd har I potentialet til at få indflydelse på en bred vifte af emner i jeres kommune, der enten direkte vedrører unge i dag eller unges fremtid. Det vil være forskelligt, hvilke områder som forskellige ungdomsråd kan få indflydelse på, f.eks. har Viborg Ungdomsråd det nedskrevet i deres vedtægter godkendt af byrådet, at "Børne- og Ungdomsudvalget og de øvrige politiske udvalg skal høre Viborg Ungdomsråd i sager der vedrører unge" [2]. Det er formelt kaldet høringsret og er noget der kendetegner flere ungdomsråd. Nogle råd har også mulighed for at indstille konkrete politiske forslag, også kaldet indstillingsret, hvor forslagene en-til-en skal tages stilling til af enten et politisk udvalg eller byrådet. Dette er bl.a. tilfældet i Ungeråd KBH som kan indstille op til fire politiske forslag om året.

Det, som kendetegner mange af landets ungdomsråds politiske aktiviteter, er at opsøge indflydelse på nogle af følgende områder:

Unge og uddannelse:

De fleste ungdomsråd kan få indflydelse på en række konkrete områder inden for dagtilbud, skoletilbud og lignende. Det kan være indflydelse på kommunernes skolebudgetter, antallet af specialskoletilbud, optimering af faciliteter og meget mere.

Kultur og fritid:

Det kan være, at I ønsker at styrke kommunens fritidstilbud og kulturarrangementer målrettet unge i kommunen. Heriblandt både at sikre en økonomisk prioritering samt være med til at tilpasse eksisterende tilbud eller sikre en igangsættelse af alt fra koncerter og sportsbegivenheder til at etablere ungdomsklubber og måske endda et ungdomshus.

Klima og miljø:

Idet området påvirker unge i rigtig høj grad, har flere ungdomsråd søgt indflydelse på kommunernes håndtering af området. Ungdomsråd kan f.eks. deltage i udviklingen af kommunens klimaplaner. Det kan også være at komme med input til konkrete klimainitiativer, som kan omfatte forslag til fremme af vedvarende energikilder, energieffektivisering, og indførelse af grøn transport, som f.eks. bybusser. Hvis I beslutter jer for at arbejde med transport, skal I være opmærksom på, at de enkelte kommuner ikke har direkte indflydelse på regionaltransport.

Politisk deltagelse og demokrati:

Noget flere ungdomsråd også arbejder med, er at styrke unges politiske deltagelse og demokratiske engagement op til valg eller lignende.

Det er i høj grad afhængig af kommune også muligt at blive inddraget i flere end de ovenstående områder. Dog er de områder herover mest repræsentative blandt vores medlemmer i NAU. Nogle ungdomsråd får også indflydelse på kommunens landdistriktspolitik, byplanlægning og mange flere områder.

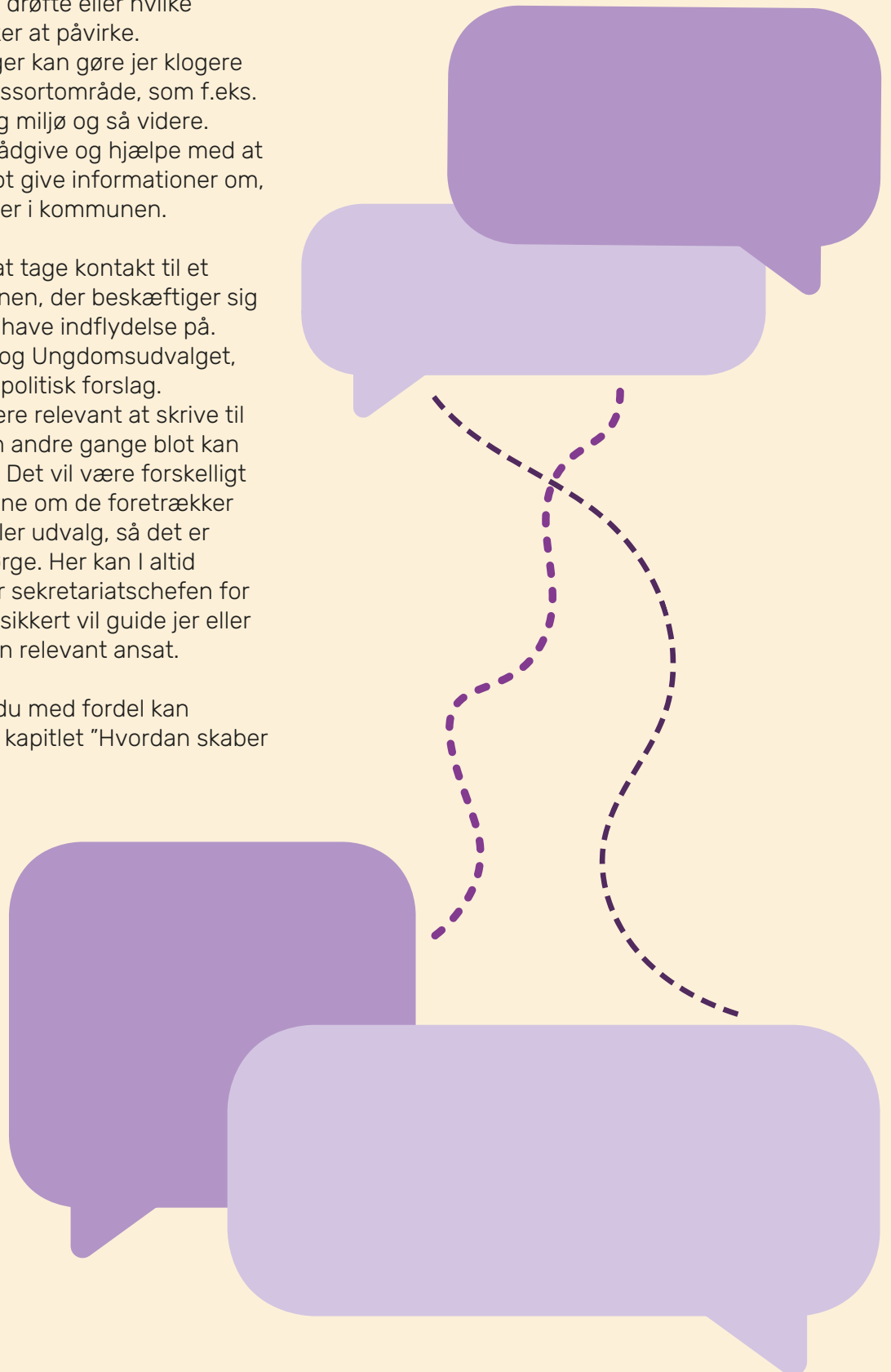

Hvem tager man kontakt til?

I kan kontakte forskellige i kommunen alt efter, hvilke emner I ønsker at drøfte eller hvilke beslutninger som I ønsker at påvirke. Kommunens forvaltninger kan gøre jer klogere inden for deres givne ressortområde, som f.eks. børn og unge, teknik- og miljø og så videre. Forvaltninger kan ofte rådgive og hjælpe med at realisere forslag eller blot give informationer om, hvordan tingene fungerer i kommunen.

Derudover kan I vælge at tage kontakt til et politisk udvalg i kommunen, der beskæftiger sig med de emner som I vil have indflydelse på. Dette kan være Børne- og Ungdomsudvalget, hvor I ønsker at stille et politisk forslag. Nogle gange kan det være relevant at skrive til hele udvalget, hvor man andre gange blot kan nøjes med forpersonen. Det vil være forskelligt fra kommune til kommune om de foretrækker kontakt til forvaltning eller udvalg, så det er derfor en god ide at spørge. Her kan I altid kontakte direktøren eller sekretariatschefen for forvaltningen, som helt sikkert vil guide jer eller videresende mailen til en relevant ansat.

Læs mere om hvordan du med fordel kan kontakte de forskellige i kapitlet "Hvordan skaber I god kontakt?".

RELATIONEN TIL KOMMUNEN

Påvirk kommunes planer, politikker og strategier!

Som ungdomsråd kan man søge indflydelse mange steder. Et af dem er ved at påvirke de planer kommunen allerede har på tegnebrættet. Dette kunne f.eks. være kommunens børne- og ungepolitik, klimaplan eller folkeoplysningsstrategi. Disse planer, politikker og strategier sætter rammerne for kommunens virke og har derfor stor betydning. Samtidig er de også mulige at påvirke - især fordi det er i politikernes interesse, at politikken også skal fungere i den virkelige verden. Som ungdomsråd sidder man på en masse indsigter, der er svære for en kommune at kende til, og derfor har man altså en masse gode kort på hånden, som man kan spille ind! Det er nemlig ikke sådan, at disse strategier udelukkende udtænkes af politikerne i et lukket rum. Tværtimod bliver en lang række aktører inddraget. Som ungdomsråd er det jeres rolle at sikre, at I ikke bliver overset!

Søg indflydelse i kommunens outreach!

Kommuner er ikke isolerede fra samfundet. De inddrager løbende foreninger, virksomheder og borgere. Ofte er det dog en usynlig inddragelse, der kun sjældent får opmærksomhed i medierne. Disse råd, udvalg og nævn sidder samtidig på en masse indflydelse, som ofte går unge over hovedet. Som ungdomsråd kan I med fordel samarbejde med disse udvalg, råd og nævn, for I er sådan set selv et af dem!

Har jeres kommune f.eks. lokalråd eller – udvalg kan I forsøge at sikre, at unge også bliver hørt her. Fordelene ved at samarbejde er, at I kan trække på de andre organers erfaring, og at politikerne automatisk er mere positivt stemte overfor eventuelle fælles forslag, da det dels viser at I har undersøgt "terrænet", og at det også er noget der er vigtigt for andre end blot jer selv.

Hvorfor skal I OGSÅ inddrages?

Som ungdomsråd skal man altid være skarp i sin argumentation, nogle gange også om berettigelsen af sit eget mandat. Derfor kan det være en god idé at starte med de lavthængende frugter – som måske også er de vigtigste for unge. For politikerne er det mere oplagt at inddrage ungdomsrådet, når det handler om børne- og ungepolitik end det ville være i erhvervs- og vækstpolitik. Selvom ungdomsrådet selvfølgelig burde have mandat til at mene noget om alle kommunale beslutninger, så er det altså nemmere at berettige sin ret til at blive inddraget, når det handler om noget, der tydeligvis er vigtigt for én selv. Derfor giver det formentlig mening for jer at starte med at behandle emner, som politikerne let kan se, vedrører jer.

Glem ikke jer selv!

Det er vigtigt at kende sin rolle, når man deltager i en strategiproces, en følgegruppe eller noget tredje. Typisk vil man deltage i et rum, hvor der sidder en masse interessenter som er udvalgt på noget meget specifikt. Det kunne være, at de bor i et område der skal have en ny trafikplan, eller de kommer fra en interesseorganisation, der repræsenterer det lokale erhvervsliv. Man kan sige, at de er "castet" til at spille en rolle, så outputtet bliver det bedste mulige og efter politikernes visioner.

Typisk har kommunen en grundlæggende interesse i at lytte til jer – det er jo jer, der er eksperter på, hvordan det er at være ung i jeres kommune. Så I skal ikke blive intimideret af jakkesæt og et besværligt sprog, som I ikke er vant til. Jeres rolle er ikke at være eksperter i kommunal forvaltning og politik, men at repræsentere de unge.

DET KOMMUNALE BUDGET

Hvert år udarbejder kommunen et budget. Budgettet opstiller rammer og mål for den kommunale service det kommende år, så det er derfor værd at vide lidt om det, hvis I vil have indflydelse på, hvordan kommunens penge bliver brugt.

Hvor kan I se det kommunale budget?

Som udgangspunkt er det kommunale budget altid at finde på kommunens hjemmeside. Dog kan det nogle gange være lidt svært at finde. Som regel ligger på det kommunens forsider under et faneblik, der hedder "politik". Under dette faneblad vil der ofte være henvisninger til byrådet og kommunens nuværende udvalg og/eller til diverse dagsordner og referater, og det er også her du finder budgettet.

Byrådet nedsætter forskellige udvalg, der behandler politik på hver deres område, f.eks. sundhed og socialservice. Det er de forskellige udvalg, der behandler den del af budgettet, som dækker over deres område. Derfor kan du hos økonomiudvalget finde det samlede budget, hvor du hos de enkelte udvalg kan finde dagsordner og budgetforslag indenfor deres område. I kan derfor med god grund undersøge, hvilket udvalg der har mest at gøre med ungeområdet.

Hvis du ikke kan finde budgettet, så kan du altid spørge forvaltningen, hvor det ligger.

Budgetmaterialet er ofte meget stort, og derfor er det vigtigt at prioritere, hvilke dele af det, der er relevant for jer. Derfor er det godt at vide lidt om, hvordan det kommunale budget er bygget op, så I lettere kan finde frem til, hvad der er relevant for jer.

Hvordan er det kommunale budget bygget op?

Alle kommuners budgetter er bygget op på samme måde, som kaldes den autoriserede kontoplan. Kontoplanen er bestemt af Indenrigsministeriet. Selvom det kan variere fra kommune til kommune, hvordan budgettet fremstilles, så er kontoplanen altid det samme.

Kontoplanen består af en opgørelse over kommunens udgifter og indtægter fordelt på hovedkonti. De 10 områder udgør hver deres hovedkonto:

0. Byudvikling, bolig og miljø
1. Forsyning
2. Transport og infrastruktur
3. Undervisning og kultur
4. Sundhed
5. Sociale opgaver og beskæftigelse
6. Fællesudgifter og administration
7. Renter, tilskud, udligning, skatter m.v.
8. Balanceforskydninger
9. Balance

Det kan virke uoverskueligt at orientere sig i. Dog er det vigtigt at vide, at I selvfølgelig ikke skal have styr på alle 10, men blot orientere jer i det punkt, der behandler det område, der har noget at gøre med den dagsorden, I vil blande jer i.

Årshjul

De fleste kommuners budget vedtages hvert år i efteråret, hvor budgetlægningen for næste års budget allerede starter i foråret. Derfor er det vigtigt at være ude i rigtig god tid, hvis I vil have indvirkning på kommunens budget.

En typisk tidsplan vil se sådan ud [3]:

Februar-marts:

Sidste års regnskab udarbejdes.

Marts:

Tidsplan, politiske retningslinjer og procedure vedtages af økonomiudvalget. Nogle byråd holder budgetseminar, hvor de overordnede rammer for budgetprocessen drøftes.

Marts-maj:

Forvaltningen udarbejder et udkast til budget.

Juni:

Politikerne behandler budgetforslag i de stående udvalg (fagudvalg). Forslagskatalog sendes evt. til høring.

15. september:

Byrådet har budgettet til 1. behandling senest 15. september. Der er politiske forhandlinger om det endelige budget.

15. oktober:

Byrådet vedtager det endelige budget ved 2. behandling senest 15. oktober.

Der kan være forskel på om kommunen f.eks. vælger at have to høringsrunder eller kun en. Tidsplanen for budgetprocessen kan som oftest findes på kommunens hjemmeside.

For at få indflydelse på det kommunale budget, er det værd at vide lidt om, hvad et høringssvar er, og hvordan du skriver det, da dette er en oplagt mulighed for at komme med indvendinger til kommunens budget. Derfor vil vi om lidt præsentere et kapitel om netop høringssvar. Først vil vi dog præsentere en case. For selvom alt der her med budget og økonomi kan virke lettere kringlet og tørt, så er det faktisk temmelig vigtigt, især hvis jeres ungdomsråd pludselig udsættes for besparelser. Derfor vil vi nu præsentere en case om Lolland Ungeråd, der fik kæmpet imod besparelser, der ville ramme ungeområdet.

CASE FRA LOLLAND UNGERÅD:

KAMPEN MOD BESPARELSER

I 2023 stod Lolland Ungeråd overfor en udfordrende situation, da Lolland Kommunes sparekatalog indeholdt flere forslag om nedskæringer på vigtige områder. Blandt forslagene var der bl.a. fjernelsen af ungekonsulentens stilling, sammenlægning af biblioteker og borgerservice i Nakskov samt lukning af musikskolens afdelinger i Nakskov og på Fejø. Lolland Ungeråd blev inviteret til høring om sparekataloget i august 2023, hvor de fremlagde deres synspunkter om de førnævnte tiltag.

Ungekonsulentens stilling

En af de mest kritiske nedskæringer var forslaget om fjernelsen af ungekonsulentens stilling. Denne stilling er afgørende for Lolland Ungeråds funktion og virke, da ungekonsulenten spiller en central rolle i håndteringen af ungerådets opgaver, hvor konsulenten laver meget af det administrative arbejde. Det lykkedes Lolland Ungeråd at argumentere for en bevarelse af stillingen, og dermed sikrede de, at der fremover stadig vil være vejledning og dedikeret støtte til unges projekter.

Biblioteker og Borgerservice i Nakskov

Et andet forslag i sparekataloget involverede sammenlægningen af biblioteker og borgerservice i Nakskov. Lolland Ungeråd argumenterede for, at disse faciliteter er afgørende for adgangen til information og service, især for socialt udsatte borgere. Efter dialog med byrådspolitikere blev denne sammenlægning heldigvis afværget, og Maribo kan fortsat nyde godt af adgangen til både biblioteker og borgerservice.

HVEM

Lolland Ungeråd

HVAD

Casen sætter fokus på, hvordan Lolland Ungeråd undgik besparelser på ungeområdet.

Bevarelse af Musikskolens afdeling

Musikskolens afdeling i Nakskov og på Fejø var også truet af nedskæringer. Lolland Ungeråd argumenterede for, at musik er en værdifuld ressource for børn og unge og fortjener at være tilgængeligt i hele kommunen. Da der også er begrænset offentlig transport, ville en lukning af disse afdelinger betyde, at der ville blive tegnet en usynlig streg gennem kommunen, hvor man i vest ikke ville have mulighed for musikalsk uddannelse som i øst. På baggrund af bl.a. Lolland Ungeråds input blev musikskolen bevaret, og dermed sikredes alle borgere, uanset bopæl, muligheden for at udfolde sig musikalsk.

Ved at bibeholde ungekonsulentens stilling, bibliotek og borgerservice i både Maribo og Nakskov samt musikskolens afdelinger i både Nakskov og Fejø, er kommunen med til at skabe et tilgængeligt offentligt system for alle deres borgere, samtidig med at de anerkender vigtigheden af at bevare ressourcer der direkte påvirker borgernes livskvalitet og muligheder.

HVORDAN SKRIVER I ET HØRINGS- SVAR?

Hvad er et hørings svar?

Når byrådet skal vedtage en politisk sag, kan det anmode om, at forskellige parter giver deres mening til kende om den specifikke sag, inden den vedtages. Dette gøres typisk ved, at byrådet sætter sagen "i høring". Når en sag er i høring, kan I skrive et hørings svar, hvor I giver jeres mening om sagen til kende. Politikerne får tilsendt alle hørings svarene, når de skal behandle sagen, og dermed kan I være rimelig sikre på, at de også læser jeres input.

Hvordan skriver I et hørings svar?

Et hørings svar kan se ud på mange måder, men her er nogle gode råd til, hvordan I bedst udformer et stærkt hørings svar.

Vid, hvad I vil sige:

Vær helt klar på, hvad jeres kernebudskaber er, inden I går i gang med at formulere jeres hørings svar. Det gør det lettere at skrive kort og præcist.

Skab en klar struktur:

Det er vigtigt, at jeres hørings svar har en klar struktur, så jeres budskab skinner igennem. Begynd derfor med en kort indledning, hvor der tydeligt står, hvad jeres overordnede synspunkter er. Derefter kan I komme med konkrete bemærkninger til de dele af forslaget I har inputs til. Husk at angive, hvad I referer til, hvis forslaget har flere beslutningselementer.

Skriv kort og præcist:

I får størst gennemslagskræft, hvis det I vil sige er kort og præcist. Her er det en fordel, at I formulerer jer tydeligt, letforståeligt og gør det så kort som muligt, så jeres vigtige pointer ikke går tabt i lange formuleringer eller indforstået sprogbrug. Det skal kunne forstås af folk der ikke nødvendigvis har samme indsigt i, hvad der rør sig for unge i kommunen og I jeres ungdomsråd eller -hus.

Opsøg viden:

Sæt jer godt ind i den politiske sag inden I går i gang med at skrive. Det gør det lettere for jer at underbygge jeres konkrete argumenter og f.eks. synliggøre konsekvenserne af forslaget, samt komme med konkrete råd og anbefalinger til, hvordan I mener, at det kan gøres anderledes.

Samarbejd med andre:

En måde at opsøge mere viden, men også styrke jeres hørings svar er at opsøge andre foreninger eller organisationer, som måske ved endnu mere om det givne emne. Derudover skaber flere stemmer også større lydhørhed. I kan derfor overveje at lave et fælles hørings svar med andre foreninger og organisationer for unge.

Hvordan skaber I synlighed?

- **Send høringssvaret direkte til alle byrådspolitikerne.**

Selvom det også formelt set er indsendt til kommunen, så kan I med fordel sende det til hele byrådet, da der f.eks. ved budgetsvedtagelser, hvor der indgår mange høringsparter, er en mulighed for, at jeres høringssvar drukner i mængden af andres høringssvar.

- **Lav et læserbrev til jeres lokale avis.**

Skriv et læserbrev med de væsentligste pointer fra jeres høringssvar og indsend det til den lokale avis. Her er det en god ide at formulere sig positivt og håbefuldt fremfor kritisk, f.eks. gennem vendinger som "Vi håber på, at politikerne lytter til..."

- **Stil spørgsmål i byrådssalen.**

Når den konkrete sag skal behandles i byrådssalen, kan I med fordel stille spørgsmål. I skal dog huske at undersøge, hvad reglerne er for at stille spørgsmål. Selvom politikerne ofte har truffet deres beslutning inden byrådsmødet, så kan spørgsmål være med til at skabe kendskab til jeres holdninger og ungdomsrådets arbejde, der på sigt kan skabe et bedre samarbejde mellem jer og politikerne.

Hvad kan I forvente efter?

Selvom politikerne ikke er forpligtet til at følge de anbefalinger I sender til dem, så kan det være, at jeres budskaber i høringssvaret får indflydelse på andre aspekter af deres beslutningsprocesser. Derfor er det ikke bare spildt arbejde, hvis de ikke følger jeres anbefalinger til punkt og prikke. Høringssvar er, selv når de ikke bliver inkorporeret, med til at påvirke den politiske dagsorden.

FORSKELLIGE VEJE TIL INDFLYDELSE

Der er mange forskellige veje til indflydelse som ungdomsråd. Nogle er mere politiske og andre er mere aktivistiske, men de har alle sammen til fælles, at de handler om, at få jeres budskaber delt. I dette afsnit bliver I præsenteret for forskellige veje til indflydelse.

Høringssvar

Som tidligere beskrevet er høringssvaret en mulighed. For ungdomsråd er høringssvar en af de letteste og mest direkte muligheder for at få indflydelse. Når man skriver et høringssvar, skriver man en direkte holdning til et politikforslag. Grunden til at høringssvaret er så godt et redskab, er at ens høringssvar bliver læst på lige fod med andres.

Tip: Ungeråd KBH har tidligere fået lov til at lave video-høringssvar, fordi det ofte kan være uoverskueligt at skrive et langt detaljeret svar.

Tip: Når man som ungeråd skal skrive et høringssvar, er det en god ide at lave en arbejdsgruppe der udarbejder høringssvaret sammen. Selvom det kan virke kompliceret at skrive et høringssvar som gruppe, er det ofte en stor støtte og en god måde at huske på, at høringssvaret skal repræsentere hele ungdomsrådets meninger.

Foretræde

Et foretræde er, at man kommer ind foran politikerne og får lov til at fremlægge sine synspunkter om et bestemt emne. Man har ofte mellem 10-15 minutter, så det skal gå stærkt! Man får som regel lov til at holde foretræde, når man har sendt en politisk anmodning fra sit råd, som politikerne vælger, at de gerne vil overveje og diskutere. Man kan lidt se et foretræde som en slags opfølgning på ens politiske anmodning, en form for klarificeringsproces, hvor politikerne får lov til at stille opklarende spørgsmål, inden de tager stilling til jeres anmodning.

➔ Et foretræde minder om et høringsvar, så I kan også bruge det forrige kapitel om høringsvar som guide, når I forbereder jeres foretræde.

Bestyrelser

En anden god måde at få indflydelse på er gennem bestyrelser. Med det mener vi f.eks. bestyrelsespladser i kommunale institutioner såsom ungdomsskolen, bosteder for unge eller lignende. Nogle kommuner har også vejledende råd som f.eks. et "grønt råd", hvor der også kan være en mulighed for, at medlemmer fra rådet kan deltage.

Aktivism & presse

Aktivism og presse er, i modsætning til mange af de andre muligheder, en mere kreativ løsning. For at jeres dagsorden får størst mulig opmærksomhed og indflydelse, er det selvfølgelig vigtigt, at I gør brug af jeres egne sociale medier. Samtidig kan I også kontakte de lokale medier eller foreninger og organisationer der deler samme standpunkt som jer, så I kan få skabt noget opmærksomhed omkring jeres dagsorden. Hvordan du bedst kontakter de lokale medier, vil vi uddybe i kapitlet "Hvordan skaber I god kontakt?".

Der er som sagt forskellige veje til indflydelse. Urådet i Assens indgik i et samarbejde med kommunen i udarbejdelsen af en børne- og ungepolitik. Det var nyt for dem at samarbejde med kommunen, så derfor kunne de måske også have fået endnu mere indflydelse, hvis de havde haft flere erfaringer eller erfaringsudvekslet med andre ungdomsråd. Derfor deler de nu deres erfaringer i den følgende case.

CASE FRA URÅDET I ASSENS: DET GODE SAMARBEJDE SKABES OVER TID

Tilbage i 2019 nedsættes der et udvalg af kommunen, der skal sørge for at række ud til forskellige aktører i kommunen, der kunne have noget at have sagt i forhold til en børne- og ungepolitik. Her bliver ungerådet i Assens, Urådet, kontaktet. Samarbejdet forløber helt frem til 2021 og resulterer bl.a. i en kommunal ungestrategi.

HVEM

Emma Nielsen, tidligere medlem af Urådet i Assens

HVAD

Casen er et tilbageblik på samarbejdet mellem kommunen og ungerådet i Assens. Casen sætter fokus på, hvad der kunne være gjort anderledes for at skabe et bedre samarbejde.

August 2019: Det første møde med politikerne afholdes.

Juni 2020: Ungerådet sender deres sidste hørings svar til kommunen.

August 2020: Børne- og ungepolitikken står færdig.

Marts 2021: Arbejdet med at få skabt en ungestrategi påbegyndes.

-April 2021: Processen med ungestrategien afsluttes med, at Urådet sender, hvad de kalder en Idebank til kommunen, som indeholder konkrete bud på, hvad ungestrategien skal indeholde.

Husk den gode forventningsafstemning

Emma, som dengang var medlem af Urådet beskriver, hvordan de fandt det enormt spændende at kommunen rakte ud til dem og ville have deres inputs. Samarbejdet starter med at der afholdes et par møder, som bliver startskuddet på, hvad Emma beskriver som en lærerig og overvældende samarbejdsproces. Alle parter virker til i den indledende periode at blive lidt overraskede over det nye samarbejde, hvor kommunen især virker overrasket over, hvor meget ungerådet gerne vil byde ind med. Urådet er bl.a. kritiske overfor, at børne- og ungepolitikken skal rumme både børn og unge (mellem 0-30 år), og foreslår kommunen at lave en adskilt børne- og ungepolitik: "Fordi der simpelthen er så stor forskel mellem det at være barn og det at være ung" siger Emma.

Urådet havde en oplevelse af, at kommunen blev lidt overrasket over mængden af inputs. Samtidig blev Urådsmedlemmerne overraskede over, hvor rigide de kommunale processer viste sig at være. De fik nogle bestemte spørgsmål, som de skulle svare på, og så var det ligesom også det. Emma beskriver, at de nok havde forventet at "sidde lidt mere med ved bordet". Det blev altså tydeligt i samarbejdet med kommunen, at de havde forskellige forventninger til samarbejdet. Emmas læring var, at det fra start af burde have været mere klart, hvad alle ønskede fra hinanden: "Fordi det gav egentlig rigtig mange frustrationer og rigtig mange møder, som jeg egentlig tænker, at vi kunne have brugt meget bedre, hvis vi egentlig vidste fra starten, hvad de ville have af os og hvad vi godt ville give dem."

Spar med hinanden

Jo længere Urådet og Assens kommune kommer i samarbejdsprocessen, jo mere finder de også ud af, at et samarbejde med kommunen kan se ud på mange andre måder. Det kan de især se, når de kigger efter, hvordan andre kommuner har samarbejdet med deres ungdomsråd om en ungepolitik eller -strategi.

Urådet var helt nye i samarbejdet med kommunen, og derfor vidste de heller ikke helt, hvad de kunne tillade sig, og hvor meget de kunne være med i processen. Da de begyndte at snakke med andre ungdomsråd, fandt de f.eks. ud af, at Nyborg kommune også var i gang med at udarbejde en børne- og ungepolitik. I Nyborg fik ungdomsrådet et par repræsentanter med i et udvalg, der skulle stå for at udarbejde politikken. Hvis ungerådet i Assens f.eks. havde vidst, at det var en mulighed i nogle kommuner, ville de gerne have undersøgt om det samme var muligt for dem. På den måde kan erfaringsudveksling med andre ungdomsråd være givende, hvis ens ungdomsråd skal kaste sig ud i nye projekter og samarbejder, så der opstår en bedre fornemmelse af, hvad man kan forvente og tillade sig at spørge om. Her nævner Emma, hvordan det at være med i NAU gjorde, at hun hørte om så mange andre seje ungdomsråd rundt omkring i Danmark, der lavede nogle vilde projekter. Hvis hun havde kendt til dem inden, så havde de nok turde stole mere på deres egne evner og fået endnu mere ud af samarbejdet.

**Vil I være en del af
NAUs netværk?
Så kan I altid skrive til
os på nau@dk.**

Fra ide til reel indflydelse

Da kommunen kunne mærke, at Urådet gerne ville være en del af processen og havde mange gode ideer, begyndte de også at lukke dem mere ind i processen og afholde flere møder med dem. På et tidspunkt holdt kommunen en markedsdag, hvor der var aktører fra forskellige dele af børne- og ungeområdet. Her blev Urådet inviteret til at være en form for medværter for dagen. Den invitation blev ungerådet begejstrede for, da de følte at kommunen med dette viste, at de godt ville ungerådet, og at de endelig fik "den her indflydelse, vi havde højet efter". Dog var deres rolle som medarrangør på markedsdagen ikke helt som de havde forventet. De endte med at få navneskilte på, hvor der stod "Assens Kommune", og blev bedt om at vise folk, hvor toiletterne var. Da forpersonen for det politiske udvalg holdt en åbningstale, var han næsten ved at glemme at nævne ungerådet. Urådets forventninger til rollen som medarrangør blev derfor ikke indfriet, og de følte, at de i sidste ende mere blev brugt som et "ungestempel" på dagen. Emma vender igen her tilbage til hendes pointe om den gode forventningsafstemning, som her var mangelfuld. Alt i alt beskriver hun dog, at Urådet var glade for oplevelsen og særligt for de møder, hvor de fik deres pointer igennem. Ved udarbejdelsen af børne- og ungepolitikken var der f.eks. nogle vendinger om børn og unge, som de ikke fandt passende eller tidssvarende. Urådet synes at nogle af formuleringerne talte ind i en præstationskultur. De ville derfor gerne ændre på nogle af de sætninger for at sende et signal om, at unge ikke skal være perfekte. Emma beskriver, hvordan de virkelige satte foden ned og insisterede på at ændre på formuleringerne, og til sidst gik kommunen faktisk med til deres ændringsforslag, på trods af at de blev afvist mange gange. Emma beskriver, hvordan den oplevelse gav dem blod på tanden, både i forhold til samarbejdet med kommunen men også i forhold til at være med i ungerådet: "Når man mærker, at man faktisk står ved sine pointer og holdninger og ved, at det er faktisk os der er klogest på det her område".

Ungestrategien udformes og selvtilliden vokser

Urådets ide om at lave en adskilt børne- og ungepolitik blev afkastet med begrundelsen om, at der var noget lovgivningsmæssigt der forhindrede det. Urådet fandt så senere ud af, at de to ting godt kan adskilles.

Emma gør her igen opmærksom på, hvor vigtigt det kan være at erfaringsudveksle med andre ungdomsråd, som allerede har erfaringer med disse former for samarbejder, så der er mulighed for at opdage, hvilke muligheder der faktisk er fremfor blot at godtage alle de ideer der fremlægges. Det var nemlig nedslående for Urådet efterfølgende at finde ud af, at det faktisk var muligt at have en adskilt børne- og ungepolitik, men grundet manglende viden og erfaring godtog de afslaget herom. Til gengæld fik Urådet slået igennem, at der skulle udarbejdes en ungestrategi.

Så der blev produceret noget, der var mere handlingsorienteret og specifikt til målgruppen. På grund af corona gled ungestrategien dog lidt ud i sandet, da det var svært at planlægge møder og der var en del miskommunikation. Ungestrategien blev kun til en lille PDF-fil på 1 side. Urådet fik dog udarbejdet et længere skriv til kommunen, som de kaldte en Idebank, hvor de delte deres observationer. Selvom Emma beskriver, at det ikke gik som de havde håbet på med ungestrategien, så fik de alligevel noget ud af det: "Vi lærte rigtig meget undervejs. Også om os selv som råd og hvad vi egentlig kunne". Gennem processen fik de en masse nye erfaringer, der styrkede dem som ungeråd og deres fremadrettede tro på dem selv og at turde sætte baren højere.

Som Emma beskriver: "Man kommer til at lave nogle fejl undervejs. Og der kommer til at være noget der kan gøres bedre til næste gang. Men de der erfaringer er jo også helt vildt vigtige at give videre i ungerådet, når der kommer et generationsskifte". På den måde blev deres erfaringer et vigtigt led i Urådets videre arbejde. Næste gang de skal indgå i et samarbejde med kommunen, vil de derfor vide meget mere om, hvad de skal gøre, og hvad de kan som råd.

Den kommunale kontaktpersons rolle

Da forpersonen for det politiske udvalg fortalte Urådet, at han ville komme og høre deres mening, var ungerådets kommunale kontaktperson meget ydmyg omkring, at de fik besøg. Deres kommunale kontaktperson understregede, hvor glade de burde være for samarbejdet, som efterlod ungerådet med en fornemmelse af, at de burde være meget taknemmelige for, at de overhovedet fik taletid, som også formede deres ide om, hvad de kunne tillade sig. Emma beskriver, hvordan de tænkte: "Vi skal ikke presse for meget på. Vi skal bare vise, at vi er rigtig engagerede og ligesom bare leve op til deres krav og forventninger". Selvom deres kommunale kontaktperson også fik plantet lidt af sin unødvendige ydmyghed hos Urådets medlemmer, så var der for Emma ingen tvivl om, at han spillede en væsentlig rolle for deres samarbejde med kommunalpolitikkerne. Det viser, at det kan være enormt hjælpsomt at have en kommunal kontaktperson, der kan agere mellemlid mellem ungdomsrådet og kommunen. De kunne nemlig tale frit med deres kommunale kontaktperson om de ting de ikke forstod, som måske kunne være svært at sige højt, når de sad til møder med kommunen og gerne ville vise sig fra deres bedste side. Emma opfordrer: "Hvis man har en kommunal kontaktperson, så skal man helt sikkert indtage al den viden, som de kan komme med – det er guld værd".

Skab gode samarbejdsrammer for alle

En væsentlig erfaring, Urådet gjorde sig, som også er en vigtig læring, når en kommune kaster sig ud i et samarbejde med et ungdomsråd, er at skabe nogle rammer, der er gode for alle. Emma beskriver, at når man inddrager unge, så er det vigtigt at forstå, at de ikke kender til de kommunale processer, der kan virke: "så uigennemskueligt for en ung, der står ude på den anden side af det, og kæmper sig vejen ind til lidt indflydelse". Hvor de lokale politikere arbejder med det kommunale system til hverdag og får løn for det, så er medlemmerne i et ungdomsråd frivillige der arbejder og studerer ved siden af. Derfor er det er vigtigt, at: "de voksne i kommunen sætter sig ned og sørger rigtig godt for at tage ungerådet i hånden, i forhold til alt det der strukturelle og alt det lavpraktiske". Emma afrunder ved at sige, at hvis de: "sørger for, at vi er godt inddraget, at vi ved, hvad der sker i den her proces, så alt det med det indholdsmæssige, der skal de unge nok fyre den af". Hvis det glemmes, så går der meget arbejdet med at nå frem til et sted, hvor de unges egentlige arbejde kan begynde. Emma beskriver, hvordan det er vigtigt at være opmærksom på generelt i arbejdet med unge: "Hvis man skal bruge alle ens kræfter på at råbe højt om, at man skal have indflydelse, så er der rigtig få kræfter tilbage, når man faktisk bliver hørt.

Så er det rigtig rart, at alle de der rammer omkring det, at få indflydelse, de er sat på plads, og man er helt sikker på, at man har et talerør og et etableret samarbejde, og man ved, hvad der skal ske. Fordi så kan man virkelig bare bruge al energien på det, der rent faktisk er grunden til, at vi er der". Det kan bl.a. ligge i noget så lavpraktisk som, hvornår man afholder møder, forklarer Emma: "Vi er megaengagerede og vi vil virkelig godt, men der er også rigtig mange, som kun vil lægge møderne ind mellem 8-16 og så skal man vælge mellem sit studie eller sit frivillige engagement. Hvis I virkelig gerne vil inddrage unge, så vær lidt fleksible med godt at kunne ligge møder efter 16 en gang i mellem". Emma fortæller selv, hvordan hun flere gange har måtte vælge mellem sit studie og sit frivillige arbejde hos ungerådet. Hendes opfordring er derfor, at når der inviteres til møder at tænke over, at ungdomsrådet ikke sidder til det møde, som en del af deres arbejdstid, som de får løn for: "vi får faktisk ikke noget for at være der, vi kæmper faktisk for at være der".

Som casen med Urådet i Assens viser, så er det gode samarbejde et, der styrkes gennem løbende erfaringer, erfaringsudveksling og en god forventningsafstemning. Det gode samarbejde kræver derved en god kontakt. Derfor vil vi nu i det næste kapitel præsentere, hvordan I skaber en god kontakt til jeres lokale politikere.

HVORDAN SKABER I GOD KONTAKT?

Hvordan kommer I i kontakt med politikerne?

Den nemmeste måde at skabe kontakt til sine byrådspolitikere er ved at sende en mail. Det er langt nemmere end man skulle tro, og er et godt første skidt på vejen til at skabe kontakt. På de fleste kommuners hjemmeside kan man finde alle sine byrådspolitikere, deres e-mailadresse, telefonnummer og parti. Nogle gange står der også, hvilke udvalg de eventuelt sidder i og hvilke tillidsposter de har. Alt efter hvad du skal bruge dine byrådspolitikere til, er det vigtigt at skrive til de relevante parter. Det er f.eks. ikke nødvendigt at skrive til en fra Ældre- og Omsorgsudvalget, hvis man ønsker bedre offentlig transport. Det kan derfor være en god idé at lave en smule research, inden man skriver til sine lokalpolitikere. Hvis du er i tvivl om, hvem du skal have fat i, så kan du skrive eller ringe til din kommunes administration, så kan de guide dig.

Når du skal skabe den første kontakt med dine byrådspolitikere, er det en god idé at være positiv men konstruktiv. Over mail og andre tekstformater er det en god idé at bruge et klart sprog, hvor man ikke bander eller er alt for hård i sin kritik. Det er forståeligt, at du er utilfreds, men fremfør det på en måde, hvor det ikke virker som et angreb. Når du får svar, kan det være fordelagtigt at vende responsen med nogle andre i dit ungdomsråd eller med den kommunale kontaktperson, hvis I har sådan en. Herfra kan I vælge, hvilken retning I skal gå, og hvad næste skridt skal være. I kan fortsætte med mails, opsætte en telefonsamtale eller et møde.

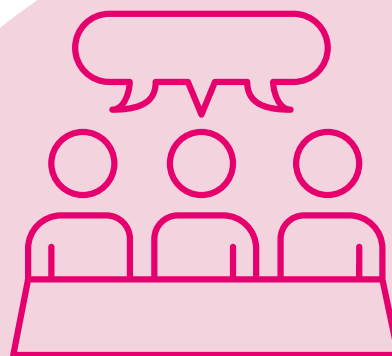
Uanset hvordan I fortsætter kommunikationen, er det stadig vigtigt at bevare den gode tone, også selvom man bliver frustreret. Lav derfor en plan for, hvad du gerne vil tale om, og hvordan du vil fremføre dine pointer og argumenter. I visse tilfælde kan det være godt at inkludere noget statistik, men det er altid vigtigt at vurdere, hvordan man bedst appellerer til den enkelte sag eller politiker.

Hvordan kommer I i kontakt med de lokale medier?

De lokale medier er en god måde at skabe opmærksomhed på jeres synspunkter. Det kan både være i form af lokalnyhederne, lokalavisen eller deres sociale medier, hvis de har nogle. Der er mange måder, hvorpå man kan udgive sine synspunkter. Det kan f.eks. være via et debatindlæg, læserbrev eller pressemeddelelse – de egner sig særligt godt til aviser. Her skal man blot være opmærksom på, at det hovedsageligt er ældre mennesker der læser aviser, men også politikere. Man kan også skrive til en avis om en sag eller kampagne man har kørende, hvor man forhører sig om muligheden for at opstille et interview – det kan man også gøre til lokal-tv. Du skal tænke på, at de lokale medier lever af at tjene penge ved at lave indhold, så hvis du giver dem noget indhold de kan bruge, synes de, at det er megafedt. Deres kontaklinformation kan du finde på deres hjemmeside. Her er der nogle gange forskellige redaktioner, men som oftest også en overordnet mailadresse som man kan sende sit indhold eller sin forespørgsel til, hvis man er i tvivl. Hvis man gerne vil have et interview, er det oftest journalisterne der tager sig af dem. De medier, som også benytter sig af sociale medier, tager imod færdigarbejdet materiale, mens andre vil kontakte dig om yderligere information. Uanset hvordan du vælger at udgive, er det en god idé at spørge, om man kan gennemlæse, hvad der bliver bragt – selvom medierne ikke altid er villige til det. Desuden kan du spørge, hvornår det bliver bragt, så du selv kan se, hvordan dit indslag er blevet.

Til hvilke arrangementer kan I møde politikerne udenfor byrådsmøderne?

Politikere er folkevalgte, så derfor er det vigtigt at folk kan lide dem – også unge. For at holde sig vellidte tager de ofte til forskellige arrangementer. Disse arrangementer er en super god mulighed for dem til at netværke, og det er de også for DIG! Du kan mødes med dem uden at have en dagsorden, og I kan have en uformel samtale om, hvad der rører på sig i unges hverdag. Dette er din mulighed for at lave noget lobbyismearbejde. Du (og alle de unge, du repræsenterer) er en potentiel vælger, så derfor vil de gerne være i din gunst. Igen er det vigtigt at være konstruktiv, da det er den nemmeste måde at blive taget seriøst på. Politikere kan desuden godt lide at se, hvad de bruger penge på. Derfor kan det være en god idé at invitere dem med til nogle af jeres events. Det er ikke alle events som er relevante for dem at deltage i, så håndpluk endelig nogle arrangementer og send dem en indbydelse på mail, så kan det være, at de kommer.

Hvordan kan I bruge de sociale medier?

Nu har vi været igennem nogle af de meget basale muligheder for at skabe kontakt til sine lokalpolitikere, men i virkeligheden er det kun fantasien der sætter grænser. Alt er digitalt - også politik. Derfor kan jeres ungdomsråd oprette profiler på forskellige medier, hvis I ikke allerede har det. Sociale medier er fantastiske til at nå ud til flere mennesker, især unge. Hvis I laver noget politisk arbejde, kan det også være en god idé at tagge jeres kommune eller nogle byrådspolitikere som arbejder med eller har udtalt sig om det, I deler. I kan bruge sociale medier til at lave kampagner for jeres mærkesager, til at rekruttere og generelt gøre andre opmærksomme på jeres arbejde. Samtidig kan I også reagere på udtalelser som jeres lokalpolitikere har lavet, og sige hvorfor I er (u)enige.

Hvorfor samarbejde med andre?

Ungdomsråd er ikke kendt for at have kæmpestore budgetter, så derfor kan man også kontakte andre eventuelle samarbejdspartnere. Det kan være virksomheder og foreninger. Dette er både en mulighed for at netværke og skabe midler til stører events eller initiativer. F.eks. gik Lolland Ungeråd sammen med foreningerne Iværksætter Lolland og Den Gyldne Banan om at fundraise 300.000 kr. til en scenecykel, som de brugte til at lancere projektet "Fællesskab På Hjul". Alle foreningerne smed selv penge i projektet, men de kontaktede også lokale virksomheder, som f.eks. den lokale cykelhandler, der støttede projektet, så de kunne købe cyklen. Lokalpolitikere og medierne elsker at fortælle og høre den gode historie, så derfor skal man altså ikke være bange for at kontakte andre lokale aktive. Det er en mulighed for at netværke, tilegne sig økonomisk støtte og ikke mindst fordele arbejdsbyrden. Ungdomsråd kører på frivillige kræfter, og selvom I ikke må undervurdere de kræfter, så er der heller ikke nogen grund til at gøre det sværere for jer selv. Der er mange medlemmer, som enten har skole eller arbejde ved siden af deres frivillige arbejde, og det SKAL der også være plads til.

Vi har nu præsenteret forskellige måde at skabe god kontakt til politikerne. Nu vil vi fremvise en case, der er et eksempel på, hvordan der blev (gen)skabt en god kontakt til kommunen.

CASE FRA VIBORG UNGDOMSRÅD:

FÅ (GEN)SKABT DEN GODE KONTAKT TIL KOMMUNEN

HVEM

Viborg Ungdomsråd

HVAD

Casen sætter fokus på, hvordan du kan skabe en god kontakt til kommunen. F.eks. ved at netværke eller lave en udgivelse med unges perspektiver på deres kommune.

Ønsket om et tættere samarbejde

I februar 2022 sendte Viborg Ungdomsråd et brev til Børne- og Ungdomsudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget samt borgmesteren og de to viceborgmestre – så i store træk hele byrådet. I det brev udtrykte ungdomsrådet deres interesse om et tættere samarbejde, da de, de seneste år var gledet mere og mere fra hinanden. Den 4. januar 2023 deltog ungdomsrådet i et dialogmøde sammen med Børne- og Ungdomsudvalget. Her blev der givet en status fra begge parter samt en løsning, der kunne sikre større vidensdeling og inddragelse gennem kontaktpersoner i forvaltningen. Efter mødet var der en fin dialog med flere af udvalgsmedlemmerne.

At netværke baner vejen

Viborg Ungdomsråd besluttede at deltage på KL's Børn og Unge Topmøde for at skabe et stærkere bånd mellem dem og Børne- og Ungdomsudvalget samt for at undersøge og lære om andre initiativer indenfor skole- og ungeområdet i Danmark. Det var et arrangement, som de anbefaler andre ungdomsråd at deltage i og noget, som de også selv har fortsat med. Efterfølgende blev de i langt højere grad inddraget af forvaltningerne – bl.a. ift. et kommende studenterhus, tiltrækning af studerende hos Karriereby Viborg og kommunens klimaplan ift. ungeinddragelse.

Én udgivelse – mange unge stemmer

En stor del af efteråret 2023 brugte Viborg Ungdomsråd på at udarbejde deres første udgivelse ved navn "Ungdommens Perspektiv på Viborg Kommune". Udgivelsen blev lanceret d. 16. november 2023 – præcis to år efter kommunalvalget i 2021. Udgivelsen havde et bredt fokus på engagement og demokrati samt unges tilfredshed med at være ung i Viborg Kommune. Det er et koncept de ønsker at fortsætte med, men deres fremtidige udgivelser vil have mere specifikke politiske temaer, så de kan komme med flere konkrete forslag. Derfor lancerede de i sommeren 2024 en udgivelse om unges trivsel, som er det emne flest unge i Viborg synes byrådet skal sætte ekstra stor fokus på frem mod kommunalvalget 2025.

TIDSLINJE OVER VIBORG UNGDOMSRÅDS KOMMUNALE REJSE

Forhistorie

Manglende dialog mellem VUR og byrådet samt forvaltningen i Viborg Kommune.

Januar 2022

Brev til byrådet

Viborg Ungdomsråd sender et brev til byrådet med ønske om tættere samarbejde med især Børne- og Ungdomsudvalget samt Kultur- og Fritidsudvalget.

Februar 2022

Møde med BUU

På baggrund af brevet inviteres VUR i august måned til foretræde hos Børne- og Ungdomsudvalget d. 4. februar 2023. Mødet giver anledning til statusorientering fra begge parter og VUR fremlægger ønsker om tættere samarbejde og kontaktpersoner ind i forvaltningen.

Januar 2023

Takeoff

Efter mødet oplever VUR stor interesse fra den lokale avis, organisationer og forskellige kommunale instanser

Marts 2023

Lancering af udgivelse

Efter at have deltaget i forskellige projekter og fået skabt et større netværk lancerer VUR deres første udgivelse "Ungdommens Perspektiv på Viborg Kommune"

November 2023

PERSPEKTIVER FRA LOKAL- POLITIKERNE -DE ER IKKE SÅ FARLIGE!

Det kan virke lidt grænseoverskridende at række ud til sin borgmester eller lokalpolitiker. De er dog slet ikke så farlige, og de vil faktisk meget gerne høre jeres gode ideer. Med dette kapitel sætter vi fokus på lokalpolitikernes perspektiv på det gode samarbejde og den gode dialog for forhåbentlig at afmystificere nogle af de tvivl, der kan være forbundet med at række ud.

HVEM

- Mikael Smed, Borgmester i Vordingborg Kommune
- Merete Amdisen, Borgmester i Ishøj Kommune
- Hans Stavnsager Rasmussen, Borgmester i Faaborg-Midtfyn Kommune
- Jacob Trøst, Borgmester i Bornholms Regionskommune
- Jørgen Popp Petersen, Borgmester i Tønder Kommune

HVAD

Interviews med 5 borgmestre om deres perspektiver på det gode samarbejde.

Hvad kræver det at henvende sig til jer?

Mikael Smed siger, at det vigtigste at forberede sig på inden man tager kontakt, egentlig bare er at vide, hvad man godt kunne tænke sig, og så vil han gerne understøtte, at ideen bliver til virkelighed. Dog opfordrer han til, at ens ide har fået opbakning fra andre end en selv. Denne pointe går igen hos flere af borgmestrene bl.a. hos Hans Stavnsager Rasmussen, Jacob Trøst og Merete Amdisen, der beskriver, at det er en stor fordel, hvis der er "en opbakning fra ungerådet og det ikke bare er en enkelt person i ungerådet, der har fået en genial ide, men at man ligesom får drøftet det sammen, så det kommer med en eller anden legitimitet". Når den gode ide så er på plads og har fået opbakning, så understreger de alle, at man altid kan skrive til dem. Men som Jørgen Popp Petersen siger, så kan det være helt umuligt at gennemskue det kommunale system, når man skal finde ud af, hvem man skal kontakte og her siger alle fem borgmestre, at man altid kan skrive til dem, og så kan de sende ens henvendelse i den rigtige retning. Så man skal i hvert fald ikke lade sin gode ide bremse af, at man ikke kan gennemskue, hvem den rigtige modtager er.

Hvordan ser det gode samarbejde ud?

"Altså det kommer ikke af sig selv kan man sige". Sådan lyder det fra Hans Stavnsager Rasmussen, da han bliver spurgt om, hvordan der skabes et godt samarbejde. Selvom der for Hans er ingen tvivl om, at det gode samarbejde ikke bare opstår af sig selv, så er der heller ingen tvivl om, at Hans og de fire andre borgmestre mener, at det er arbejdet værd. De mener desuden, at det faktisk ikke en gang behøver at være så svært - så længe man er opmærksom på de 5 forskellige faktorer, som vi præsenterer her:

1) Den gode dialog

Jørgen Popp Petersen beskriver, hvordan "unge bliver rigtig engagerede, hvis de kan mærke, at de bliver taget alvorligt". Dette sker ifølge Jørgen ved at have en tæt kommunikation, en oprigtig interesse for hvad der er vigtigt for unge og ved at spørge "Hvad har i brug for?". Merete Amdisen mener, at det gode samarbejde handler om "at møde hinanden som mennesker og i øjenhøjde", samt en "gensidig tillid og forståelse for at vi kan gøre hinanden bedre". Ifølge Merete skabes den gode dialog også ved at være bevidst om, hvordan man spørger hinanden om hjælp. Når de f.eks. skal træffe beslutninger i byrådet, så sender de ofte materiale ud til en høring. Her siger Merete: "Vi får jo svar som vi spørger" og med det mener hun, at de skal være opmærksomme på, hvor meget information de sender ud til deres ungdomsråd, når ungdomsrådet f.eks. skal tage stilling til et budgetforslag eller nogle besparelser, så de ikke druknes i en voldsom mængde information. Hendes håb er, at politikerne og forvaltningen bliver bedre til, at målrette deres kommunikation, så ungdomsrådet lettere kan forholde sig til den konkrete sag, og derved også bedre kan give et svar.

Hans Stavnsager Rasmussen nævner, at nøglen til en god dialog også kan ligge i at have nogle der agerer mellemlid. I Faaborg-Midtfyn Kommune har de f.eks. nogle dygtige medarbejdere i deres ungdomsskole, som både kender de unge og politikerne. Når politikerne og de unge har møder sammen, så faciliterer medarbejderne fra ungdomsskolen møderne. Hans beskriver, at det er en kæmpe styrke at have faciliterede samtaler, så alle parter forstår hinanden. Derudover nævner Hans også, at han tror, at "det vigtigste råd til politikere er at tie stille en gang i mellem. Fordi der er en tendens til, at vi gerne vil forklare hvorfor vi gør, som vi gør, og der er det som sagt vigtigt at tie stille, særligt med de lidt tungere emner". Hans beskriver, hvordan det nogle gange kan tage lidt tid, når politikere og unge sidder sammen, før de unge føler sig komfortable med at sige noget, og her er det vigtigt, at der skabes nogle rammer, hvor der er plads til unges fortællinger. Og det er her, at man ifølge Hans skal "lade være med at prøve at tale politikersprog. Altså de er eksperter i deres eget, og derfor har vi brug for at høre, hvordan de oplever det".

2) De bedste løsninger kommer i samskabelse

Merete Amdisen beskriver, at hvis unge kommer med en henvendelse omkring noget de godt vil ændre, at så er det en stor fordel, hvis de selv har lyst til at gå med i løsningen af problemet. Hun beskriver, hvordan vi alle ser verden igennem forskellige øjne, og derfor vil der være ting som hun ikke lægger mærke til, men som unge ville spotte, fordi de er et andet sted i livet. Det er derfor også ifølge Merete vigtigt, at vi hjælper hinanden på vej. Merete beskriver også, hvordan "Det kunne være mit drømmescenarie, hvis vi havde et rådgivende organ blandt unge, ligesom vi har et seniorråd". Hans Stavnsager Rasmussen har samme pointe om, at det er vigtigt, at ungdomsrådet har lyst til at tænke i løsninger sammen, og at det også gør politikere meget mere modtagelige overfor ideer, for jo mere både unge og politikere vil være en del af løsningen: "Jo større chance er der for at der kommer en løsning.". Hans beskriver også, hvordan det har en positiv virkning, at lade unge være med både under processen, men også når et projekt afsluttes, så at evaluere projektet sammen, så man som politiker faktisk får en reel indsigt i, hvad unge synes om projektet.

3) Tilgængelighed

Hans Stavnsager Rasmussen beskriver, at "det er vigtigt at få investeret noget tid i simpelthen bare at være sammen og kende hinanden en lille smule". Det går ifølge ham begge veje: som politiker skal man huske at invitere unge med samtidig med, at ungdomsrådet også skal være gode til at invitere til et møde eller en generalforsamling en gang imellem. Selv hvis politikerne ikke har en decideret rolle under mødet, så er det en god måde for dem at få kendskab til eventuelle udfordringer, og hvordan man løser dem. Samtidig beskriver Hans også, at det er vigtigt, at man også mødes i fredstid og ikke kun, når der er problemer, så der også opstår en positiv tilknytning.

Mikal Smed og Jørgen Popp Petersen gør begge opmærksom på, at de tror, at det gode samarbejde i høj grad handler om at vise, at man er tilgængelig. Jørgen foreslår f.eks. at lave et borgmestertræf kun for unge i kommunen og være god til generelt at invitere unge ind. Mikael fremhæver, at det også er godt at komme derud, hvor unge er og holde en kontakt, der er mere kontinuerlig, end den de har nu. Alle fem borgmestre beskriver, hvordan de forsøger at give udtryk for, at deres dør altid er åben, hvis ungdomsrådet har brug for noget.

4) Giv unge ejerskab

Mikael Smed beskriver, hvordan de i Vordingborg kommune har erfaret, at det er vigtigt at give unge ejerskab over ideer og særligt fysiske steder. Hans erfaring har været, at hvis de tilbyder forskellige fysiske rammer "der bare er noget, de voksne har sat op, så har de jo ikke ejerskab over de ting". Så selv hvis der med gode intentioner er blevet tilbudt en særlig facilitet, så er det ikke stedet i sig selv der er det vigtigste, det er ejerskabet - det at have været med til at udforme det. Mikael beskriver, hvordan de på et tidspunkt havde skabt et område til unge, som blot blev betragtet som et "prestigeprojekt". Her var fejlen nok, at de unge ikke havde været ordentligt inde over tilblivelsen af stedet. Vigtigheden i, at unge selv får lov til at tage ejerskab over stedet, oplevede Hans Stavnsager Rasmussen også i Faaborg-Midtfyns Kommune, hvor de unge fik et sted, der var deres og som de selv kunne indrette, som de ville. Dette fik skabt et sted, hvor de unge faktisk ønskede at være og endda for relativt få midler. Kommunen tilbød at stille håndværkere og lignende til rådighed, det frabad de unge sig - de ville helst selv stå for at indrette stedet. Ved åbningen af stedet blev der også konkluderet, at "det allerbedste de havde gjort, var at blande sig udenom". Hans beskriver, hvordan han tror, at det var en øjenåbner for en del politikere, hvor vellykket det var gået med blot at give de unge pengene til projektet og ellers overlade resten til dem selv. At blive overladt ansvar medfører altså ejerskab.

5) Tidshorisonter

Mikael Smed beskriver, hvordan tid også kan være en udfordring i arbejdet med at realisere unges ideer. Når man er ung, sker der meget i ens liv på få år, så det kan derfor virke som lang tid, hvis man kommer med en ide, der først kan realiseres 1-2 år efter at, den er foreslået. Han beskriver derfor, hvordan man kunne overveje at finde på nogle alternative veje til at realisere unges ideer indenfor en kortere tidsramme, så dem der kommer med ideen faktisk også når at få glæde af den. Han kommer bl.a. med ideen om at skabe en digital platform, hvor der kan foreslås ideer til mindre projekter, som unge let selv kan realisere og som ikke kræver de store ressourcer. Derefter kan der stemmes om, hvilke forslag kommunens unge finder vigtigst. Mikael beskriver, hvordan det at ens ide bliver til handling også viser, at man faktisk bliver lyttet til, og giver unge lyst til at blande sig i flere ting.

Helt lavpraktisk beskriver Merete Amdisen, hvordan det er vigtigt at tænke over, hvornår man henvender sig, hvis man har en god ide, der kræver penge for at blive realiseret. Ens ide bør gerne komme indenfor årets første 6 måneder. Så snart man kommer over på den anden side af sommerferien går alting nemlig op i budget. Derfor er det godt at have en forventningsafstemning med ungdomsrådet om, at store ting tager lang tid i en kommunal administration. Hvis man kommer med en ide i f.eks. september måned, så når man ikke at få det med på budgettet, og så går der et helt år inden det kan realiseres.

UNGDOMSRÅDETS KONTAKTPERSON

PERSPEKTIVER OG GODE POINTER FRA OG TIL DEN KOMMUNALE KONTAKTPERSON

I slutningen af februar 2024 holdt vi i NAU en konference for kommunale kontaktpersoner med temaet "Styrk samarbejdet!", hvor vi fik indsamlet perspektiver fra de kommunale kontaktpersoner. Med afsæt i konferencen (og vores tætte samarbejde med kommunale kontaktpersoner) præsenterer vi deres perspektiver på et godt samarbejde, samt hvilke overvejelser og udfordringer, der f.eks. kan være med at finde balancen mellem at understøtte og ikke styre unge.

Men først en præsentation af den kommunale kontaktperson, og hvad titlen dækker over – for det dækker nemlig over mange forskellige arbejdstitler og –opgaver. På konferencen blev det nævnt, at den kommunale kontaktpersons rolle i høj grad kan beskrives som "en blæksprutte". Den kommunale kontaktperson er en, der er ansat til at arbejde for ungdomsrådet eller –huset, kan have mange forskellige roller og samtidig arbejde alt fra et par timer om ugen til at have en fuldtidsstilling. Nogle går under titlerne "konsulent", "koordinator", "sekretariatsmedarbejder" eller noget helt fjerde. De kommunale kontaktpersoner er enten ansat direkte af en kommunal forvaltning, under kommunens ungdomsskole eller på anden vis i kommunen. Ligesom der ikke er én titel for denne rolle, så er der heller ikke én type jobbeskrivelse. Vi bruger derfor den overordnede titel "den kommunale kontaktperson", til at beskrive bindeledet mellem kommunen og ungdomsrådet eller –huset.

Den kommunale kontaktperson kan hjælpe med alt fra at:

- Afholde møder (f.eks. ved at lave dagsorden eller tage referat)
- Inddrage ungdomsrådet i politiske processer
- Hjælpe med at afklare regler og deadlines
- Hjælpe med praktiske opgaver (som f.eks. transport eller booke lokaler)
- Rekrutterer og inviterer til ungdomsrådet/–huset

Som listen fremhæver, laver den kommunale kontaktperson mange forskellige ting, alt fra at bane vejen for unge ved at [netværke](#), til [økonomi](#) og [projektansøgninger](#), til en mere [praktisk](#) eller [rådgivende](#) rolle, der understøtter unge i deres arbejde.

Den kommunale kontaktperson agerer ofte bindeled mellem enten ungdomsskolen eller kommunen og de unge. Derfor kan det til tider også være en svær mellemlig position at agere fra. Hvornår skal man "blande" sig, og hvordan skaber man de bedste rammer for unge? Vi præsenterer derfor nogle af de udfordringer og tanker vi har mødt hos de kommunale kontaktpersoner.

Hvor politisk må det blive?

En af de udfordringer vi har oplevet, at den kommunale kontaktperson kan møde er at facilitere et rum, hvor der er plads til politiske diskussioner, men hvor det ikke bliver partipolitisk. Ungdomsrådet og -husets styrke er jo netop, at det er et sted alle unge på tværs af politisk ståsted kan mødes om en fælles interesse for at gøre deres kommune til et federe sted at være ung. Her er det vigtigt ikke at være bange for, at unge kommer med forskellige politiske overbevisninger, som de godt kan diskutere, så længe der holdes for øje, at ungdomsrådet ikke er en form for politisk kampplads. Ungdomsrådet eller -huset er jo netop ikke et ungdomsparti, og derfor skal der være plads til alle unge med forskellige politiske standpunkter, der kan diskutere forskellige meninger og holdninger. Fokus skal bare være på, hvilken lokal forandring de ønsker at skabe.

Vær ikke bange for at stille krav

En bekymring, vi nogle gange møder hos den kommunale kontaktperson, er frygten for at presse unge for meget, fordi de også har mange andre ting, de skal passe ved siden af ungdomsrådsarbejdet. Selvfølgelig er det en vigtig ting at være opmærksom på. Men en opfordring fra vores konferences ungepanel, var også, at de kommunale kontaktpersoner ikke skal være så bange for at sætte krav til unge, og at forvente noget af dem. Vær derfor opmærksom, men stol også på at de nok skal sætte en grænse. Der er potentielt spændende og vigtige projekter der kan gå i vasken, hvis der ikke en gang imellem kommer et lille kærligt skub. Dette kan være tiltrængt i unges travle hverdag, hvor en manglende opfølgning på en ide ikke altid er lig med manglende overskud, men nogle gange måske nærmere manglende overblik. Og det er jo netop det, den kommunale kontaktperson kan hjælpe med.

At understøtte og ikke styre

Nogle gange er det svært som kommunal kontaktperson at opretholde balancen mellem at understøtte unge uden at styre dem. Det kan være alt fra at blive for bekymret for, at medlemmer føler sig for pressede, og til at komme til at styre unges projekter i for høj grad simpelthen af begejstring for, at de lykkes. Her kan det være vigtigt, at huske sig selv på at indtage en understøttende rolle. Hvis de unge f.eks. selv har sagt, at de vil lave et bestemt projekt, men ikke for handlet på det, så mind dem om projektet. Grænsen går ved, at ideerne altid skal komme fra dem selv. Det er trods alt deres ungdomsråd, så de projekter de skal arbejde med, skal være noget de brænder for. At du så som kommunal kontaktperson nogle gange skal minde dem om gnisten, er en anden sag. Selvom unge selv skal vælge deres projekter, kan der selvfølgelig også være rent og skær formelle ting der gør, at det ikke er muligt, og hvor den kommunale kontaktperson har den ærgerlige tjans, at begrænse deres ideer. Her kan du forsøge at se, om du ikke kan lade dig inspirere af unges lidt mere friske ideer og finde alternative veje til at de realiseres, fremfor blot at sige at det er umuligt.

TAG MED VIDERE

Du har nu læst vores håndbog, og dermed forhåbentlig tilegnet dig en masse viden. Her til sidst har vi forsøgt at koge alt den viden ned til **9 vigtige pointer, som du skal tage med dig videre**. De henvender sig til den kommunale kontaktperson, lokale politikere og frivillige i ungdomsråd og -huse, altså alle parter der er til stede i det gode samarbejde.

1.

Hav et åbent sind og husk på, at I ser verden gennem forskellige øjne - og det netop er styrken i et godt samarbejde.

2.

Lad unge sidde med ved bordet (også helt fra start af!).

3.

Vær opmærksomme på hinanden, men stol også på at der sættes grænser, så der ikke gennem et falskt hensyn overlades mindre ansvar og ejerskab til unge.

4.

Husk den gode forventningsafstemning.

5.

Sæt ressourcer af til at inddrage unge på en ordentlig måde. Det kan f.eks. være ved at afsætte penge til en kommunal kontaktperson, der kan agere "oversætter" mellem kommunen og ungdomsrådet.

6.

Inviter hinanden på besøg og inddrag hinanden.

7.

Samarbejd med andre unge og del erfaringer med andre ungdomsråd og -huse - det styrker jeres arbejde.

8.

Hav en klar og konstruktiv kommunikation.

9.

Netværk! Vær ikke bange for at hive fat i din lokalpolitikere til et arrangement.

VIL I VIDE MERE?

Vil I vide endnu mere om, hvordan kommunen virker, og hvordan I får indflydelse, så kommer vi her med et lille udpluk til videre læsning.

I kan også finde vores andre udgivelser på www.nau.dk eller kontakte os på info@nau.dk.

- Maria Steno, Maria & Poulsen, Marie Scott (2019): Lokal lobbyisme: Få indflydelse i kommunen
- Danske Skoleelever & Den Grønne Studenterbevægelse: GUIDE TIL EN GRØN GRUNDSKOLE
- Danske Handicaporganisationer: GUIDE TIL LOKALPOLITIK OG BUDGET, handicap.dk
- Dansk Ungdoms Fællesråd (2024): BLIV HØRT

NOTER

[1] Indenrigs- og Boligministeriet, "Kommunestyrelsesloven" (2018).
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/47>

[2] viborg.dk, "Viborg Ungdomsråds Profil og Vedtægter" (Viborg Kommune, 2019).
<https://viborg.dk/demokrati-og-indflydelse/raad-naevn-og-kommissioner/raad/viborg-ungdomsraad/profil-og-vedtaegter/>

[3] GUIDE TIL LOKALPOLITIK OG BUDGET, Danske Handicaporganisationer

info@nau.dk
www.nau.dk
Blegdamsvej 24A
2200 København N